

Geen tabak voor generaties na 2017?

Douanehonden tussen de smokkelsigaretten die ze opspoorde in een container in de Rotterdamse haven. FOTO ANP

JA

Roken is na vier weken al geen kwestie meer van vrije keus

Wanda de Kanter
longarts, voorzitter
Stichting Rookpre-
ventie Jeugd

Frits van Dam
psycholoog, secre-
taris Stichting Rook-
preventie Jeugd

Iedereen moet zelf weten of hij rookt, daar heeft niemand iets mee te maken, vrijheid blijheid. Toch? Van de rokers is 85 procent verslaafd en eenmaal verslaafd is er geen vrijheid meer.

Tabak is net zo verslavend als cocaïne en heroïne, toch is het in tegenstelling tot harddrugs op iedere straathoek voor weinig geld verkrijgbaar. Ongeveer 30 procent van de kankers, 85 procent van ernstige longziekten zoals COPD en 30 procent van de hartaanvallen en beroertes worden veroorzaakt door tabaksgebruik.

Ruim de helft van de rokers overlijdt als gevolg van deze verslaving, per jaar ruim 20.000 mensen. De helft haalt zijn pensioen niet. Rokers

leveren gemiddeld tien jaar van hun leven in. Tabak veroorzaakt jaarlijks veertig keer meer doden dan het verkeer. Dat zijn de feiten.

Tachtig procent van de rokers is voor zijn achttiende begonnen. Juist in de puberteit, als kinderen het meest beïnvloedbaar zijn, worden ze door de industrie, 60.000 verkooppunten, games en social media, en omgeving verleid om een sigaret te proberen.

Gemiddeld zijn ze binnen vier weken verslaafd en heeft de industrie er nieuwe vaste klanten bij. Uit interne documenten van de tabaksindustrie blijkt dat zij jongeren *replacement smokers* (vervangers) noemen: de jonge rokers moeten de vroegtijdig overleden klanten vervangen, zodat de

winsten hoog blijven. Het onderstreept nog eens hoe de tabaksindustrie er alles aan doet om haar aandeelhouders tevreden te stellen; gezondheidsrisico's voor de gebruikers tellen voor de tabaksfabrikanten niet. Zonder overdrijving kan dit als crimineel gedrag worden betiteld.

De kosten voor de Nederlandse samenleving zijn enorm en worden geschat op ongeveer 30 miljard per jaar, zo blijkt uit een rapport van economisch onderzoeksbureau SEO dat in opdracht van de Stichting Eindspel Tabak is gemaakt.

Mensen die ziek zijn geworden door roken, schamen zich vaak. Maar de schuld en de schaamte hoort niet bij hen, maar bij de tabaksindustrie en haar handlangers die kinderen

verleiden, én de overheid die de tabaksbranche geen strobreed in de weg legt maar wel de accijns opstrijkt

De aanstaande jeugd dient rigoreus beschermd te worden tegen de gevaren van roken. En dan niet met halfslachtige maatregelen zoals de leeftijdsgrens waarop je tabak mag kopen, verhogen naar 18 jaar.

Geen kind houdt zich er aan. Er moet wetgeving komen zodat er na 2017 een tabaksvrije generatie ontstaat, hoewel die pas in 2035 effect zal hebben.

De huidige rokers worden met rust gelaten. Dat is geen betutteling maar bittere noodzaak om een eind te maken aan deze kostbare en dodelijke tabaksepidemie.

NEE

Vrijheid is ook: het recht om je ongezond te gedragen

Paul Frissen
filosoof,
bestuursvoorzitter
Nederlandse School
voor Openbaar
Bestuur

Dat de mens een zondig wezen is, wil op de door het calvinisme ingepoldeerde moerasgronden maar niet tot de berusting en troost uit rijke roomse heuvels leiden. Men lijdt met gretigheid aan de zonde.

Wat zondig is blijkt historisch nogal variabel. De charleston, jazzmuziek, de lengte van haardracht en rok, buitenshuis werken, niet werken, seksuele voorkeuren.

Een opmerkelijke constante hierin vormen genotsmiddelen met hun verslavende roes. De oorlog die we daartegen voeren is van een tragische vergeefsheid. De drooglegging en de latere *war on drugs* brachten veel tweeweg, maar niet het verdwij-

nen van het verlangen naar genot en roes. Ze blijken stevast een geweldig verdienmodel voor de georganiseerde misdaad. De maffia prefereert het verbod of de bizarre combinatie van legale verkoop en illegale inkoop, die bij ons gedogen heet. Resultaat: maatschappelijke ondermijning op grote schaal.

Het valt veilig te voorspellen dat het rookverbod dat de stichting Eindspel Tabak voor alle Nederlanders geboren vanaf 2017 wil invoeren dezelfde desastreuze effecten zal hebben.

Nu zou het zo kunnen zijn dat men vooral een symbolische maatregel wil, zoals zuidelijke landen de prostitutie verbieden en deze daarmee in een andere symbolische orde plaat-

sen: die van de illegaliteit. Ik weet echter dat voorman Rien Meijerink van Eindspel Tabak niet in deze categorieën denkt. Te vrezen valt dat hij het echt meent. Hij ziet de staat als hoeder van onze gezondheid. Liefst zou hij zijn eigen gewicht – hij is ongetwijfeld verwoed hardloper – tot collectieve norm willen verheffen. Mijn tegenwerping dat een goed gesneden kostuum ook helpt, zal aan hem niet besteed zijn.

Er is een principiële bezwaar. Het verbieden van zondig gedrag leidt tot aantasting van de vrijheid van de mens. Die berust immers op zijn recht op duisternis, zijn recht om geheimen te hebben, zijn recht donkere gedachten en stille geneugten te koesteren.

De vrijheid van de mens betekent dat hij een recht heeft zich ongezond, onverantwoord en onbezonnen te gedragen. Wat ongezond is, wat onverantwoord en wat onbezonnen ligt altijd besloten in het oordeel van de ander.

De ander die het beter weet, die de kennis bezit, de waarheid kent en vooral ook beschikt over een royale hoeveelheid paternalisme. Hij doet het voor de bestwil van de ander. Vaak wordt dan het kind of de zwakke burger ten tonele gevoerd.

Ik gun Meijerink en zijn stichting hun kruistocht heus wel. Elke samenleving kent zeloten en fundamentalisten. God verhoede dat ze de macht in de staat weten te verwerken.